

RAS

Rasspecifik avelstrategi

**för
Malteser**

Innehållsförteckning

RAS-dokument för Malteser.....	5
Avelsstrategi och avelsmål	5
Exteriör	5
Hälsa	6
Knäledsstatus	6
Ögon	6
Hud	6
Navelbråck.....	6
Andra defekter som förekommer inom rasen	7
Mentalitet.....	7
Avelsstruktur.....	8
Reproduktionsförmåga	10
Genetisk variation.....	10
Avelsdebut	11
Arbetet med RAS.....	12

Historik

Maltesern tillhör Bichon familjen, och räknas för att vara en av de äldsta dvärghundraserna. Det finns en viss oenighet om rasens ursprung, men att den är knuten till medelhavsområdet är emellertid alla eniga om.

Många hänvisar till Malta som ursprungsplats, medan andra menar att "Malteser" är en avledning av ordet "Melita", namnet på en ö i Adriatiska havet.

Enligt rasstandarden i dag är centrala Medelhavsområdet angivet som Malteserns ursprung. Oavsett detta har det sedan fler hundra år f. Kr. funnits dvärghundar runt omkring på öarna i Medelhavet, som man räknar med är nära besläktade med dagens ras.

Dessa kunde glädja sig över stor popularitet hos överklassen. De verkade särskilt tilltalande bland människor med sinne för raffinemang, och som värdesatte utseendet och personligheten till de livliga, kärvännliga och små men robuste kelgrisarna. När det gäller dessa punkter, har rasen knappast förändrat sig särskilt mycket sedan den tiden.

Maltesern är också känt i antikens konst och poesi. Ett exempel på den kärlek många hade för sina små vänner är ett dikt som Publius, en guvernör på Malta, lät skriva om sin hund "Issa". "Issa" som betyder "den vackra", blev också förevigad på ett porträtt.

Tidigt i rasens historia fanns det exemplar både i kort – och långhårsvarianter och i många färger, även om vitt var att föredra. Under flera hundra år den avlades det med tanke på en liten storlek, trots att den ifrån början var större. Fruktansvärda historier finns om hur valpar blev nedgrävda eller satta i trånga lådor för att de inte skulle bli för stora. En annan version var att hundarna fick mycket salt för att de skulle dricka mycket vatten i stället för att äta.

Maltesern var en populär sällskapshund också under medeltiden. Det är troligtvis grunden till att den har behållit sin särprägel helt och hållet sedan forntiden. Sannolikt var de flesta "knähundar" i Norden på den tiden varianter av Malteser. Några klipptes som heraldiska miniatyrlejon, något man kan se av en kalkmålning i Roskilde domkyrka.

Man hade praktisk nytta av dem som levande värmedynor, som både män och kvinnor bar under sina kappor, eller hade liggande hos sig i sängen.

Vi möter Maltesern igen på renässansporträtt av kungliga personer. Konstnärer som Dürer, van Eyck, Rubens och senare Goya har använt Maltesern i sina bilder.

Till följd av en överlämning kom Maltesern till England runt 1400-talet. En annan teori är att ett exemplar skulle ha blivit sköljd i land från ett vrak från den spanska armadan och sedan blandat sig med Skotsk Terrier. Av detta skulle Skyeterrier och sedan Yorkshireterrier ha blivit resultatet. Mer troligt är det att Maltesern följde med romarna till England över 1500 år tidigare.

1830 målade sir Edwin Landseer en bild han kallade "The lion dog from Malta – last of his race". Lyckligtvis tog han fel!

11 år senare importerades "Cupido" och "Psyche", en hanhund och en tik från Filippinerna (som då var spansk koloni), till England. De skulle ha varit en gåva till drottning Victoria, men då pälsarna var så misskötta efter den långa sjöresan, gav kaptenen dem till sin bror, en Mastiff uppfödare. Han använde dem i avel. Dessa hundar kallades "Manila – hundar" men de var utan tvivel ättlingar av

den grekisk – romerska Maltesern, (Canis Melitaeus). En avkomma efter dessa hundar ställdes ut i Newcastle runt 1860, där den fick följande beskrivning:

”3 ½ pounds i full, vit praktpäls, 15 tum lång, längre än höjden över manken.

Drottning Victoria fick efter hand två Malteser, ”Chico” och ”Goliath”, som också var avkomma efter de två första.

”Cupido” och ”Psyche” räknas för att vara grundstenarna i den engelska Malteser aveln. De var inte de första Maltesrarna i England, men med dessa hundar fick rasen ett namn. Den blev först klassificerad som Terrier, men 1904 blev den flyttad till dvärghundsgruppen. Tidigare var olika färger tillåten, och Maltesern kunde både vara fläckig, svart, ljusbrun eller sandfärgad förutom vit. Från och med nu blev vit den enda godkända färgen och man införde också en viktgräns på 8 pounds.

Till Sverige kom rasen 1910. En engelsk importerad tik visades på Stockholms – utställningen 1911.

Avelsarbetet både i Sverige och hemlandet har inriktats på att bredda avelsbasen. I hemlandet Italien har mycket av avelsarbetet präglats av samarbete med uppfödare i andra länder, huvudsakligen England från början men sedan allt mera inriktats mot USA. I Sverige var de flesta hundarna av engelska linjer men sedan gränserna öppnats har allt fler hundar från resten av Europa importerats och även några USA-importer registrerats.

Importerna har de senaste åren spelat en stor roll i det svenska avelsarbetet. Utan import skulle avelsbasen varit ännu mindre och troligtvis hade det funnits stora problem att hitta avelsdjur som inte varit mycket nära besläktade.

RAS-dokument för Malteser

Rasklubbens ansvar är att förvalta och utveckla rasen. Detta RAS dokument, är ett komplement till SKK:s grundregler och avelspolicy. Denna gäller vid all uppfödning och avel med Malteser, medlem som icke medlem i rasklubben.

Rasens utveckling grundas på uppfödarnas val av avelsdjur. Ärftlig variation är en förutsättning för rasens möjlighet till fortlevnad. Därför skall aveln vara målinriktad, långsiktig och hållbar. Med hållbar menas att den inte leder till brister avseende hälsa, mentalitet och funktion eller utarmar rasen på genetisk variation. Den enskilde uppfödaren har det fulla ansvaret för sin avel.

Avelsstrategi och avelsmål

Malteserringens avelsstrategi verkar för en frisk och sund Malteser med en god mentalitet och exteriör. Detta kan endast ske genom att bara använda friska, sunda och rastypiska hundar i avel.

MalteserRingens vill på följande sätt främja rasens utveckling

- Eftersträva friska, sunda och rastypiska Malteser.
- Hund i avel bör vara officiellt kvalitetsbedömd minst en gång efter 24 månaders ålder. Vid kvalitetsbedömning blir ägaren uppmärksam på om hunden inte överensstämmer med rasstandarderna beträffande exteriör och mentalitet.
- Värna om rasens glada och vänliga temperament, utan inslag av stress eller nervositet.
- Eftersträva en god hälsa som möjliggör ett långt liv.

Genom kontinuerligt inhämtande av information om rasens hälsostatus, exteriöra utveckling och mentala status hoppas vi kunna följa upp och föra rasens utveckling framåt i Sverige. Med information till uppfödare, avelshundsägare och medlemmar vill vi öka kunskaperna och förståelsen för avelsarbetet inom rasen.

Exteriör

Karakteristiska för Malteser är:

- Den långa, vita flödande silkeslena pälsen
- De tre mörka prickarna, ögonen och nostrifyffeln som bildar en triangel.

Målet för uppfödarna skall främst vara att bibehålla de kvaliteter i form av proportioner, pälsstruktur och –färg, pigment och bettstatus som redan finns. Ytterligare förbättringar är naturligtvis önskvärda.

Uppfödarna uppmanas till att motverka exteriöra ytterligheter genom att till avel välja individer vilka i väsentliga delar överensstämmer med rasens standard. I avel bör uppfödarna beakta proportionerna som rasstandardens beskriver om förhållanden mellan ryggens, nackens och benens längd.

Bettfel förekommer inom rasen. Mest förekommande är underbett, trång käke och tandbortfall. Uppfödarna rekommenderas att inte avla på hund med underbett.

Hälsa

Maltesern är i grunden en huvudsakligen frisk och sund ras. Malteser har inga rasspecifika sjukdomar och inga hälsoprogram eller någon typ av central registrering finns. Uppfödarna måste dock hålla uppmärksamheten riktad på de dvärghundsspecifika problem som följer av rasens allmänna konstruktion. Statistik från försäkringsbolagen pekar på en låg förekomst av ohälsa.

Målet för all avel är ju att endast friska och sunda hundar skall födas.

Det är i huvudsak tre saker som det är av vikt att beakta vid avel, knäleder, rinnande ögon och klåda.

Knäledsstatus

Inom rasen förekommer patella luxation. Uppfödarna uppmanas att beakta de tänkta avelsdjurens knäledsstatus. Avel med individer med permanent patella luxation skall inte förekomma. Hur spritt problemet är finns för närvarande ingen statistik på men bedöms för närvarande inte vara särskilt överhängande med ledning av information från försäkringsbolagens skadestatistik.

Ögon

Inom rasen är det relativt vanligt med rinnande ögon. Individ som har mycket rinnande ögon bör beaktas, endast av tungt vägande skäl, vid val av avelsdjur.

Hud

Problem med klåda finns i rasen. I de fall man inte kan diagnostisera och framgångsrikt behandla hunden, är det inte bara till ett lidande hos hunden, utan blir också till ett stort problem för ägaren.

Hundar med klåda på grund av allergi, klåda som det ej gått att diagnostisera eller med uttalad klåda bör ej gå i avel. Informationen fram tills idag (år 2005) pekar inte på någon specifik orsak till klådan.

Navelbräck

Navelbräck är en försvagning i bukhinnan vid naveln. Navelbräck är relativt vanligt förekommande hos Malteser. Uppfödarna bör ta hänsyn till detta vid val av avelsdjur. Smärre navelbräck påverkar inte djuret men individer med grava navelbräck skall inte användas i avel.

Andra defekter som förekommer inom rasen

Testikelproblem förekommer hos rasen. Vanligast är monorchism, endast en sten är normalt belägen i pungen.

Mentalitet

En Malteser måste fungera som sällskapshund. Med detta läggs stor vikt vid mentaliteten. En Malteser som visar bestående rädsla, aggressivitet eller ängslan gentemot människor skall inte användas i avel.

Den mentala statusen är på en mycket god nivå och är mycket viktigt att den inte sänks. Hälsoenkäten som gjordes 2003 verifierade detta i det begränsade material som ändå erhöles.

Avelsstruktur

Det föds omkring 60-90 valpar per år, före år 2001 var det ca 80-110.

Registreringssiffror per år:

Födelseår	Kön		Total
	Hanar	Tikar	
1995	62	47	109
1996	44	43	87
1997	49	50	99
1998	53	47	100
1999	47	39	86
2000	52	55	107
2001	38	36	74
2002	29	36	65
2003	46	39	85
2004	39	31	70
Total	459	423	882

Registreringssiffrorna tenderar att gå ner. Målet är att öka intresset för Maltesern och därigenom få upp registreringsiffrorna. Detta kräver att antalet uppfödare inom rasen ökar igen. Ett antal uppfödare har slutat med rasen under de senaste 10-15 åren.

Antal kullar med inavelsgrader enligt intervall per år:

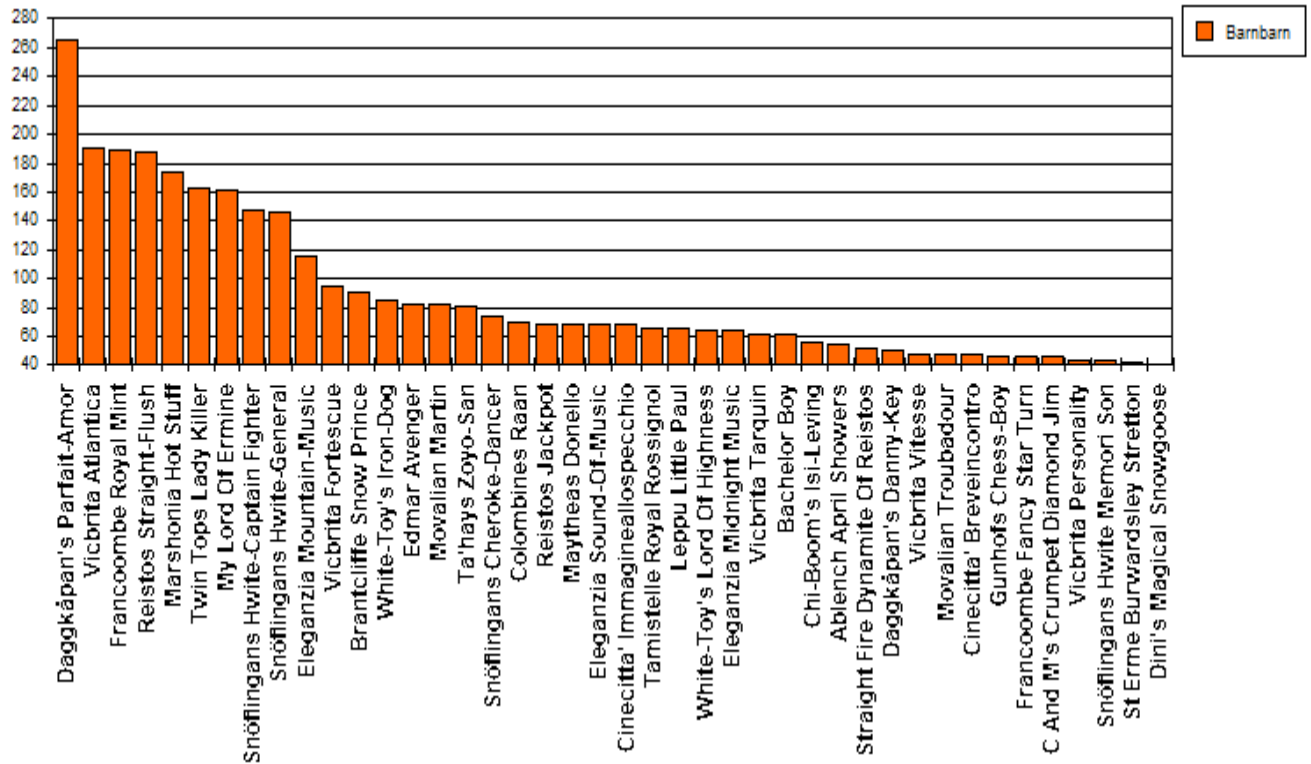
Antal kullar per år	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Totalt
Inavelsgrad											
0,00	14	5	6	14	15	14	13	12	6	3	102
0,01-0,99	1	1	3	2	2	2	3	3	4	4	25
1,00-1,99	4	3	4	2	5	9	2	2	6	3	40
2,00-2,99	1	1	4	2	4	5	3	4	2		26
3,00-3,99	2	6	4	5	3	4	4	4	4	3	39
4,00-4,99	4	2	1	3	4	1	1		4	1	21
5,00-5,99	7	7	4	2	1	1	2		2	5	31
6,00-6,25	2	1	1	2			2	2	3		13
6,26-9,99	7	5	7	6	2	2	1	3	5	7	45
10,00-15,00	7	5	5	4	2	5	2	3	2	1	36
15,01-19,99	5	5	2	1	2				1	1	17
>20,00	2	1	3	3	1	2	1	1	2		16
Summa	56	42	44	46	41	45	34	34	41	28	411

Genomsnittliga inavelsgraden ligger idag på en genomsnittsnivå av 4,53 %. Vad som dock påverkar negativt är de enstaka kullarna med en nivå på betydligt högre inavelsgrad, 20 % och högre. Målet att inom 5 år nå en genomsnittlig inavelsgrad på under 4,0 % inom rasen är realistiskt. De senaste åren har antalet kullar med en inavelsgrad högre än 6,25 % ökat relativt kraftigt. Den trenden behöver brytas.

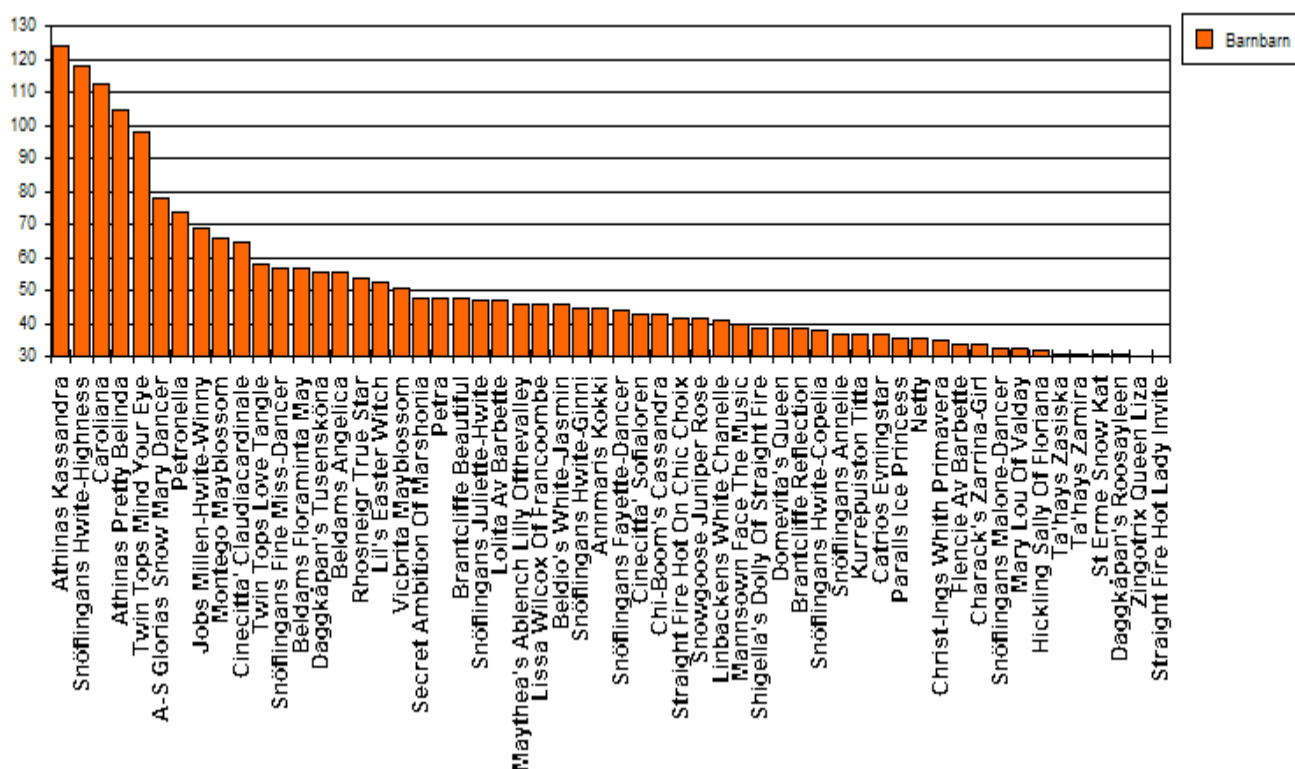
Effektiva avelsbasen visar på att den utnyttjade avelsbasen ligger lågt jämfört med det tillgängliga antalet. Rasen har möjlighet att bredda sin avelsbas och utnyttja den bättre genom att företrädesvis använda fler hanhundar i aveln.

Barnbarnskurva hanar

Intervallt mellan 40 och 280 avkommor

Barnbarnskurva tikar:
Intervall mellan 30 och 130 avkomor

Reproduktionsförmåga

Målsättningen i detta avseende är att bibehålla rasens mycket goda reproduktionsförmåga, (parningsvillighet, valpning och omhändertagande av avkomma). Genomsnittligt antal valpar per kull är 2,21 under perioden 2000-2005-05-06.

Genetisk variation

Den tillgängliga avelsbasen behöver utnyttjas bättre. Den utnyttjade avelsbasen är betydligt lägre än den tillgängliga. Malteser har en avelsbas som är mycket större än den som hittills utnyttjats.

Det har visat sig att många defekter på hund härrör från inavel. Genetisk variation är nödvändigt för att kunna motstå sjukdomar. Inavelsgraden på Malteserskall hållas så låg som möjligt. Den genomsnittliga inavelsgraden under 2000-2005-05-06 är 4,53%.

Malteser-Ringen vill bidra till att bredda avelsbasen för Malteser genom att peka på följande punkter:

- Inavelsgraden för en planerad kull bör inte överstiga 6,25 % (i fem generationer enligt tabellmetoden). Att hålla inavelsgraden på en så låg nivå som möjligt i varje enskild kombination har mervärden, det bidrar till den genetiska variation inom rasen som är så viktig.

- Att göra om samma kombination vid fler än 2 tillfällen tillför inte rasen särskilt mycket.
- En enskild hanhund bör inte vara far till mer än 5-10 % av hundarna i sin generation. Antalet valpar för enskild hanhund beräknas utifrån genomsnittstalet man får fram för de senaste 3 föregående årens antal födda valpar. Genom begränsat utnyttjande av enskild hanhund strävar vi efter att bredda avelsbasen och den genetiska variationen inom rasen.

Hjälp med inavelsberäkning på enskilda kullar kommer att finnas att få hos Malteser Ringens styrelse eller genom SKK:s Avelsdata då denna Internettjänst öppnas för allmänt bruk.

Avelsdebut

Hund bör ej gå i avel före 15 månaders ålder.

En undre gräns för avelsdebut på hane respektive tik är till för att låta hunden nå mental och fysisk mognad. Det gynnar också rasen, genom en högre avelsdebutålder hinner det tilltänkta avelsdjurens föräldrar också bli äldre och eventuella defekter/sjukdomar träda fram.

Genom dessa åtgärder bör Maltesern inom 5 år vara väl dokumenterad med de positiva egenskaperna bevarade och en låg förekomst av ohälsa.

Arbetet med RAS

Rasklubben arbetar aktivt med att sprida information om rasen.

Arbetet med RAS startade med en hälsoenkät 2003 där Maltseringens medlemmar hade möjlighet att besvara frågor och ge egen information om den egna hunden/-arna. Enkäten skickades ut till alla medlemmar, ca 100 st. Ytterst få svar inkom.

Det första utkastet redovisades på årsmötet 2004 och där beslutades att skicka utkastet till specialklubben för granskning. Utkastet publicerades på klubbens hemsida och i klubbtidningen, inga synpunkter har erhållits hittills. SDHK lämnade synpunkter och Maltseringen begärde hjälp med rasdata från Arken.

Ett nytt utkast till RAS redovisades på årsmötet 2005 och beslutades att det skulle överarbetas ytterligare för att motsvara kraven. Under 2005 erhöles information från försäkringsbolag om orsaker till ersättning för skador avseende Malteser. Styrelsen diskuterade RAS vid ett par tillfällen och slutligen skickades ytterligare ett utkast till SDHK i januari 2006.